

Міністерство освіти і науки України
Миколаївський національний аграрний університет
Факультет культури й виховання
Кафедра іноземних мов

**Матеріали Причорноморської науково -
практичної конференції
професорсько - викладацького складу
Миколаївського національного аграрного
університету**

24 квітня 2015 р.

Миколаїв
2015

УДК 811
ББК 81.2
М-34

Редакційна колегія:

В.С. Шибанін – д-р. тех. наук, професор;
С. Г. Заскалета – канд. пед. наук, доцент;
К. В. Тішечкіна – канд. філол. наук, доцент.

М-34 Матеріали Причорноморської науково - практичної конференції професорсько - викладацького складу Миколаївського національного аграрного університету, 24 квітня 2014 р., м. Миколаїв. – Миколаїв : МНАУ, 2015. – 46 с.

У матеріалах Причорноморської науково - практичної конференції професорсько - викладацького складу Миколаївського національного аграрного університету розглянуто різноманітні актуальні питання, пов'язані з професійною діяльністю працівників кафедри іноземних мов, проаналізовано досвід інших країн.

УДК 811
ББК 81.2

© Миколаївський національний
аграрний університет, 2014

Зміст

<i>Заскалета С.Г.</i> Professional Training of Specialists in Agrarian Branch: The Ways of its Modernization	4
<i>Артюхова О. В.</i> Психолінгвістичні механізми письма на заняттях іноземної мови.....	13
<i>Тішечкіна К. В., Ганніченко Т. А.</i> З історії перекладу	17
<i>Марковська А. В.</i> Етномарковані фразеологізми сучасної німецькомовної преси.....	21
<i>Матвєєва К.С.</i> Використання методу кейсів на заняттях іноземної мови.....	26
<i>Саламатіна О.О.</i> Класифікаційні ознаки публіцистичного інтерв'ю	30
<i>Пономаренко Н.Г.</i> Експерт в освіті: основні характеристики	34
<i>Булах А. В.</i> Phenomenon In Business Environment In The Training Of Vet Students Of Sewing Profile.....	37
<i>Міщенко Ю.В., Ігнатенко Ж.В.</i> Дослідницька та проектна діяльність як самостійна діяльність студентів в сучасній освіті.....	41

УДК: 811.111

Professional Training of Specialists in Agrarian Branch: The Ways of its Modernization

*Заскалета С.Г. – кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри іноземних мов МНАУ*

In the conditions of integration of Ukraine to the European and world space the priority of the state policy is modernization of the system of vocational training of specialists in accordance with the requirements of the global society.

The problem of modernization of vocational training of specialists in agrarian branch in Ukraine, which appears in the system of national education, demands to bring into accord with its model corresponding to modern concept of constant development, renewal of its principles, content, approach for training and education.

In the opinion of the native researches, the aim of modernization is in promotion of the quality of education to the general European level, reorientation of the educational institutions to answer the demand and supply at the labour market, increasing the competition of the educational institutions and their graduates.

Definition of the ways of modernization of national system of vocational training of specialists for agrarian branch is exceptionally a vital task in entering European educational space for Ukraine.

In the documents of UNICEK in which the 21st century in announced as the century of education, the crisis of education all over the world is indicated, the necessary motivation of the new model and determination of the basic ways of modernization is announced.

Thus, the analysis of vocational training of specialists for agrarian branch of the countries of the EU gives the possibility to separate the main ways of reforming vocational training of specialists for agrarian branch, which have direct influence for the main ways of modernization in Ukraine. That is, specifically such ways: general global vocational training of specialists, which include both the countries of EU and Ukraine; humanitarianism and democratization

of vocational training of specialists for agrarian branch, which become the key tendencies of its reforming and development; culturally socialized and ecologically sound content of vocational training of specialists for agrarian branch which begins to introduce gradually into the system of vocational training of specialists for agrarian branch in the system of the EU countries and Ukraine; interdisciplinary integration in vocational training of specialists which became the tendency of its reforming at the same time; orientation of vocational training of specialists for continuous process of development (that is to provide the possibility to study during the whole life as the subject of the professional being). The change of priorities of vocational training of specialists for agrarian branch and the task of creation of effective system of degradable agrarian education allows to distinguish systematic factors which provide succession and forthcoming of each separate degree of this training.

Thus, the scientific problem of modernization of vocational training for agricultural branch has the primary importance, refer to fundamental scientific research since its decision founds the fundamental base in providing development of socio-economical system of society.

The conceptual basis of modernization of vocational training is shown in the works of V.P. Andrushchenko, A.I. Boyko, B.S. Gershunsky, B. Yevtukh, V. Zhuravsky, V.G. Kremen, N.G. Nychkalo etc.

As V. Kremen points out “modernizing education we must answer newly for a lot of questions: what to study, how to study, in what way to study, how much to study...” [1]. Thus, the success of studying depending on in what way, modern technologies and methods of studying use effectively, if the proper free access to informational resources is provided and in terms of studying permits to master necessary competence.

The perspective ways of refreshing the Ukrainian school were shown by A. Vitckenko. In the opinion of the scientist the aim of modernization includes increasing the quality of education to the general European level; reorientation of school for satisfying demands and supply in the labour market, increasing the competitiveness of educational institutions and their graduating students.

In his research the scientist objects to identification of the process in reforming and modernization of education. A. Vitchenko indicates that modernization of education must be directed not for the radical changing, as the reforming demands, but for renewal the principles, content, approaches to studying and education.

The National Doctrine, which was confirmed by the decree of the President of Ukraine, determined the strategy and priority in renewal of education, motivated the necessity of accelerated outstrip innovative development of the Ukrainian school; laid the basis for programmed purpose in approaching to solve the top priority tasks of education and vocation training of specialists [4].

The elaborators of this doctrine formulated clearly the number of problems solving of which must be directed by the state policy [4]:

- to provide availability of high-quality education, confirming its national character;
- regular renewal of educational content, organization of educational process according to the democratic values, market basis of economy, modern scientific-technological achievements;
- improvement education and science financing;
- essential strengthening of educational and material background, computation of educational establishments, inculcation of the informational technologies;
- providing an effective preparation and raising the level of professional skills of pedagogical staff, introducing new generation of economic and managerial staff, implementation of the new economic and managerial methods in education.

The problems of modernization of the native vocational education in modern civilized changes were outlined in the works of T. Volkova, V. O. Radkevich, V. Yagupova and other researchers [2]. The main ways of modernization of vocational training of specialists are in its humanization, fundamentality, diversification, decentralization, openness innovative character of education, competent approaching, information technology, social partnership etc [6].

Taking into account renewal of vocational training of specialists for agrarian branch, its reorientation for satisfaction of modern demand in specialists of high level of skill, the establishments of agrarian education carried out the Concept of

Organization preparative of masters in Ukraine (order № 99 from 10.02.10). By this document the Ministry of Science and Education directs implementation of these Master's programs:

- research program which implies immersion into scientific branches;
- professional program which states the promotion of specialists who received theoretical knowledge and practical experience for career growth and are prepared for administrative management.

The importance of this division is necessary to distinguish preparation of future teachers and at the same time to intensify the practical side of professional master's programs. Career masterliness may be considered as the way of post-graduate education [3].

It is necessary to indicate that in improving this Concept a set of conditions for entering the mastership is determined [3]:

- admitting to Master's Degree must be realized by the separate competition without relevance to a place of the previous education and the year of its accomplishment (the only reason for special condition of the competition must be Bachelor's Degree.
- the availability of one of the international certificates of foreign language with fixed grade of higher educational institution (for transitional stage entrance examination in foreign language is allowed instead of certificate which is provided for Term of entering the higher educational institutions, confirmed by the order of Ukrainian Ministry of Education and Science from September 18, 2009, № 873).
- out into practice the state examination in the branch of knowledge in the form of exterior independent appreciation of knowledge at the end of bachelorhood (received mark may be compulsory element in selecting to study in mastership).

Modernization of vocational training of specialists for agrarian branch may be realized in such way:

- implementation of adapted laws which stand on the priority of financing of educational and scientific institutions;
- search of internal reserve of education by the method of optimum of network of educational institutions, creation of powerful educational complexes on the basis of leading universities;
- joining current demands for future specialists in agrarian branch (international cooperation, taking part in scientific-

research and vocational projects, sufficient level of practical preparation etc.) with achievements of the native system of education (fundamental knowledge).

The importance of understanding the aims of modernization is in defining the content of national innovative systems of education. As it is mentioned in the state laws the national innovative system of education consists of structural functional components which turn in the process of creation and using scientific knowledge and technology and determine legal economic and social conditions for providing innovative process [5].

It's necessary to indicate that modernization and innovative activity, which is connected with it, has the social background because it is dependent on people, their professional competence and motivation to continuous professional progress as well as on level of satisfaction from work, and its results [5]. The main principle of modernization of vocational training for agrarian branch depends on the ability of agrarian educational institutions to prepare specialists who work with innovative methods and are able to change their behavior, including professional. By these circumstances the question of modernization of system of professional orientation which is the part of educational activity that accompanies training during the whole life.

The main tasks of modern system of vocational training are: providing information about availability of deficit or excessive demand of specialists of confident branch of production; motivation for taking a decision in education; advice in taking a decision in chaining the profession. The role of vocational guidance doesn't leave without paying attention which became a part of educational activity, which accompanies training for the whole life.

Taking into account the principles, stated in the concept of development of national innovative system of education in which the subsystems of the national innovative system are shown, may determine the structure of vocational training of specialists for agrarian branch.

It consists of: [5]

- state regulation that includes legislative, structural and functional institutions which determines and provides keeping the standards, rules, requirements in innovative sphere and interaction of all subsystems of the national innovative systems;

- legislative documents which concern vocational training for agrarian branch;
- educational system which consists of higher agrarian educational establishments, scientific-methodological institutions, scientific-industrial factories, state and local bodies of administration of education in order to conduct the vocational training for retraining and improvement of professional skills of specialists of agrarian branch;
- generational of knowledge, which consists of scientific institutions and organizations irrespective of farms of property, which carry out scientific research and work in the branch of agriculture and create new scientific technologies, state agricultural scientific prospectives, academic and specific institutes, scientific subdivisions of higher agrarian educational establishments, scientific and design subdivisions of factories;
- innovative infrastructures which consist of industrial-technological, financial, informative-analytical and expert-based components as well as techno-policy, technological and scientific parks, innovative centers and centers of transferring technologies, business-incubators and innovative structures of other types; informational network of scientific-technical information, engineering firms, state institutions and private investors;
- production that consists of organizations and factories which produce innovative output for agriculture and agricultural products and provide services and on the other hand being consumers of technological innovations.

Defining the optimal ways to solve the problem of vocational training of specialists for agrarian branch we consider the following:

- giving the urgent support to the subsystem of generation of knowledge (institutions of agrarian education) with the aim of increasing the quantity of scientific research and work;
- implementation of the complex of balanced development of all subsystems of vocational training of specialists for agrarian branch, support of the innovative activity of educational institutions;
- stimulating consume by side of agrarian for results of scientific research and work qualified staff, creation of favorable conditions for producing of innovating output with high level of added values.

It's necessary to underline that solving the problem of modernization of vocational training of specialists for agrarian branch demands definition of its general trends.

They include: [5]

- creation of native competitive sector of scientific research and work in the branch of agriculture and providing the conditions for its spread reproduction.

Innovative direction of educational system can be provided by:

- increasing the level of computerization of higher educational institutions;
- activation of the scientific and technical innovative activity of higher educational institutions and increasing its financing;
- forming the innovative structures in the system of education;
- reforming the system of education in accordance with demands of European standards and keeping to cultural and intellectual traditions.

Increasing the effectiveness of the native sector of the scientific research and work with the purpose of intensification of its role in providing modernization of vocational training of specialists for agrarian branch may be fulfilled by:

- integration of the native sector of the scientific research and work for the world innovative system, promoting development of the international partnership in the sphere of the scientific and technical innovative activity;
- increasing the part of the scientific and technical researches leading to creation of new forms of innovative activity;
- orientation of national commodity produces for high technological competitiveness and ecologically-wise production;
- with due for state of the world market during determination of priority trends of development of science and techniques and innovative activity;

Implementation of modernization of system of vocational training of specialists for agrarian branch is possible at the expense taking into account foreign experience in this sphere. First of all, it is the experience from the system of gradual vocational training of specialists; ling of training with modern agricultural factories; taking into account modern informational technologies as well as innovative forms of organization of continuous vocational training (distance learning as a separate organizational structure, "open" universities).

Widening of the international cooperation among the institutions of agrarian education is the key moment in solving the task of modernization of the Ukrainian national system of vocational training for agrarian branch.

Effective functioning of the agrarian branch is possible at the expense of solving the problem of modernization of vocational training for agrarian branch. However, the state of modernization of vocational training of specialists does not satisfy the contemporary social and economic demands of society. The reason of this is insufficient normative legal basis and mechanism of forming the state order for preparation of specialists for agrarian branch; ineffective monitoring of demands in the labour market and mechanism of management; principle of poor financing; the lack of organization in system of vocational training; poor retraining and improvement of professional skills of the pedagogical staff; the obsolete learning material and technical support etc.

The analysts of the given problem in modernization of vocational training for agrarian branch in Ukraine have the reason to confirm that the main factors of modernization in professional training of specialists for agrarian branch are the social and economic factors.

The course of solving the problem in modernization of vocational training of specialists for agrarian branch can be found in the normative legal documents. In the national legislation for vocational training of specialists for agrarian branch there are demands and conditions kept for qualitative educational service in the legal lived which provide material and spiritual striving for subjects of education. The quality of vocational training of specialists for agrarian branch in Ukraine has two aspects: correspondence to educational standards and demands of consumers of educational service.

The modernization in vocational training in agrarian branch, directed on increasing the competition of the national economy, demands providing the coordination of activity of the bodies of executive authorizes, public and scientific institutions, which is impossible within separate programme of development in the branches of the national economy or regions as well as methods of territorial or branchi management.

The trends of modernization of national system in vocational training of specialists for agrarian branch in Ukraine are based on the analysis, comparison and using of experience of vocational training in agrarian branch in the countries of European Union as well as usage of native experience in solving the given problem. Modernization of system of vocation training of specialists for agrarian branch is possible under the fulfillment of the next steps: adaption of the national system of vocational training of specialists for agrarian branch in accordance with general European educative standards; working out modern curriculum and programmes for preparation of specialists in agrarian branch and corresponding methodological aspects on the basis of higher educational institutions of agrarian education, scientific and research institutes; involving talented students into scientific work through studying in Master's Programmes; organization of profound study of foreign languages; using modern informative technologies in vocational education of specialists in agrarian branch.

Reference:

1. Kremen V.G. Modernizatsiya osvity - vazhlyvyy chynnyk sotsial'noho, ekonomichnoho i politychnoho rozvytku Ukrayiny. Visnyk NAN Ukrayiny. - 2001. - #3 [Elektronnyy resurs]. Rezhym dostupu: <http://www.nbu.gov.ua/portal/All/herald/2001-03/7.htm>

2. Modernizatsiya profesynoyi osvity i navchannya: problemy, poshuky i perspektyvy: zb.nauk.pr. / [redkoleh.:V.O. Radkevych (holova / ta in.). - K.: Instytut profesyno-tekhnichnoyi osvity NAPN Ukrayiny, 2011. Vyp.1. -252 s.

3. Nakaz MON Ukrayiny #99 vid 10.02.2010 r. "Pro kontseptsiyu orhanizatsiyi pidhotovky mahistriv v Ukrayini" [Elektronnyy resurs]. Rezhym dostupu: http://www.mon.gov.ua/newstmp/2010_1/15_02/1nakaz_mon99.doc

4. Natsional'na doktryna rozvytku osvity/Osvita Ukrayiny. 2002. #33. S.4-6.

5. Pro skhvalennya Kontseptsiyi rozvytku natsional'noyi innovatsynoyi systemy [Elektronnyy resurs]. Rezhym dostupu do dokumenta: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>

6. Radkevych V.O. Pryntsypy modernizatsiyi profesyno-tekhnichnoyi osvity // Modernizatsiya profesynoyi osvity i navchannya: problemy, poshuky i perspektyvy: zb.nauk. pr. /

[redkol.: V.O. Radkevych (holova / ta in.). - K.: Instytut profesiyno-tekhnichnoyi osvity NAPN Ukrainy, 2011. Vyp.1 - S.7-23.

УДК 811.111

ПСИХОЛІНГВІСТИЧНІ МЕХАНІЗМИ ПИСЬМА НА ЗАНЯТТЯХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Артюхова О.В. – кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри іноземних мов МНАУ

У психології та фізіології письмо визнають найскладнішим видом мовленнєвої діяльності, до якої залучаються всі мовленнєві аналізатори. Матеріальну базу письма складають орфографічні та графічні навички.

Як і говоріння, письмо є експресивним продуктивним видом мовленнєвої комунікації.

Процес писемного мовлення, як відомо, починається з внутрішнього. За кількістю операцій писемне повідомлення є складнішим від усного. Однак в усному спонтанному висловлюванні породження мовлення і його звукового оформлення є синхронним і тому вимагає повного автоматизму в оперуванні лексичним і граматичним матеріалом.

Процес навчання письма полегшується тим, що той, хто пише, не відчуває браку часу, а це дозволяє ґрунтовніше продумати зміст і форму майбутнього висловлювання, чіткіше здійснювати як попередній синтез, так і ретроспективний аналіз написаного.

В результаті регулярного тренування в писемному висловлюванні учні поступово набувають досвіду, процес вибору слів проходить швидше, навички письма стають стійкішими.

Вміння писемного висловлювання своїх та чужих думок важливе не тільки саме по собі, але і як засіб підвищення рівня володіння усним мовленням. Відомо, що

усне повідомлення стає більш ґрунтовним, логічним, коли воно підготовлене письмом. У свою чергу усне зовнішнє і особливо писемне мовлення стає передумовою розвитку внутрішнього мовлення.

Система вправ для навчання письма поділяється на три групи:

- 1) вправи для формування навичок техніки безпеки;
- 2) вправи для формування мовленнєвих навичок письма;
- 3) вправи для розвитку вмінь письма.

Головна мета навчання техніки письма полягає у формуванні в студентів графічних, каліграфічних та орфографічних навичок. У процесі формування цих навичок студенти оволодівають труднощами, які пов'язані з вивченням особливостей звуко-буквенних відповідностей у мові, що вивчається. З урахуванням тісного зв'язку письма з читанням, оскільки їх основою є одна графічна система мови, навчання техніки письма слід здійснювати паралельно з оволодінням технікою читання. Однак у процесі письма, на відміну від читання графемно-фонемні відповідності, що відновлюються, мають іншу спрямованість: від звуків до букв. Іншими словами, під час письма має місце кодування думки за допомогою графічних символів.

У психології та фізіології письмо визнають найскладнішим видом мовленнєвої діяльності, до якої залучаються всі мовленнєві аналізатори. Матеріальну базу письма складають орфографічні та графічні навички.

Як і говоріння, письмо є експресивним продуктивним видом мовленнєвої комунікації.

Як засіб формування та формулювання думок письмо базується на використанні мовних знаків, закріплених нервовими зв'язками кори головного мозку у вигляді зорових і руко моторних образів, що взаємодіють зі слуховими та мовленнєворуховими. У людей, що

володіють грамотою, в доповнення до звукових складаються і графічні образи слів. Графічні образи мають руко моторні паралелі, які контролюються руховим механізмом руки, що пише. Орфографічні образи слів закріплюються саме в мовленнєвому, а не в руховому механізмі руки.

Вміти писати — це графічно правильно зображати літери алфавіту, трансформувати в букви звуки та звукосполучення, асоціюючи при цьому звуковий, графічний та кінестетичний образи слова з його значенням; орфографічно правильно писати слова, словосполучення, ставити знаки пунктуації; оперувати мовними структурами; вміти формулювати свої думки в письмовій формі.

Процес писемного мовлення, як відомо, починається з мовлення внутрішнього. Саме у внутрішньому мовленні готується програма висловлювання, проводиться відбір лексичних одиниць, граматичне оформлення речень, їх логічне поєднання в абзаци. Увесь процес складається з внутрішнього проговорювання та фіксації підготовленого матеріалу на папері, що вимагає автоматизованого оперування звуко-графічними асоціаціями. За кількістю операцій писемне повідомлення є складнішим від усного. Однак в усному спонтанному висловлюванні породження мовлення і його звукового оформлення є синхронним і тому вимагає повного автоматизму в оперуванні лексичним і граматичним матеріалом. Процес навчання письма полегшується тим, що той, хто пише, не відчуває браку часу, а це дозволяє ґрунтовніше продумувати змісті і форму майбутнього висловлювання, чіткіше здійснювати як попередній синтез, так і ретроспективний аналіз написаного. Можливість відшукати в пам'яті необхідні мовні засоби для точного і яснішого вираження думки, можливість використати словник та інші довідники додають тому, хто пише, більшої впевненості.

В результаті регулярного тренування в писемному висловлюванні студенти поступово набувають досвіду, процес вибору слів, структур проходить швидше; навички письма стають чіткішими. Вміння писемного висловлювання своїх та чужих думок важливе не тільки саме по собі, але і як засіб підвищення рівня володіння усним мовленням. Відомо, що усне повідомлення стає більш ґрунтовним, логічним, коли воно підготовлене письмом. У свою чергу усне зовнішнє і особливо писемне мовлення стає передумовою розвитку внутрішнього мовлення.

Як підкреслює А.Р.Лурія, письмо з самого початку оволодіння ним є усвідомленим актом. Вже на початковому етапі навчання письма, навіть рідною мовою, усі елементи, форми, засоби, якими користується той, хто пише, для передачі потрібного змісту є предметом його усвідомлення. Використання іноземної мови ще більше підвищує ступінь усвідомленості.

Поєднання слухо-мовленнєворухових образів внутрішнього мовлення та зоро-рукомоторних образів у процесі письма забезпечує комплексне засвоєння знань. Створені у такий спосіб стійкі асоціації сприяють ефективнішому сприйняттю, запам'ятовуванню і відтворенню матеріалу. Міцність запам'ятовування забезпечується участю усіх аналізаторів, взаємодією аналізу і синтезу, усвідомленням та мимовільністю процесу письма. Засвоєнні шляхом письмових вправ графічні образи слів і структурних моделей речень легше розпізнаються при зоровому сприйнятті. В писемному мовленні чіткіше виявляється мовленнєва природа зв'язного висловлювання, яке звичайно складається з декількох логічно і структурно пов'язаних між собою речень.

Удосконалюючи усне мовлення, письмо сприяє також формуванню навичок самоконтролю. Великий обсяг письма в домашній роботі з іноземної мови не є

випадковим. Цей факт пояснюється психологією студентів: вони надають більшої ваги виконанню письмових завдань порівняно з усними.

Література:

1. Демьяненко М.Я., Лазаренко К.А., Мельник С.В. Основы общей методики обучения иностранным языкам. – К.: Вища школа, 2004.- 255с.
2. Добрынин Н.Ф. Внимание и память. – М.: Знание, 2005.-32с.
3. Николаева С.Ю. Индивидуализация обучения иностранным языкам: Монография. – К.: Вища школа, 2007. – 140с.

УДК: 821.111:811.161

З ІСТОРІЇ ПЕРЕКЛАДУ

Тішечкіна К. В. – кандидат філологічних наук,
доцент кафедри іноземних мов МНАУ

Ганніченко Т.А. – кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри іноземних мов МНАУ

Стаття присвячена історії перекладу. Розглянуто деякі перекладацькі традиції в Україні, види та способи перекладу.

Ключові слова: переклад, перекладознавство, перекладач.

This paper focuses on history of artistic translation. Some Ukrainian translations, types and methods of translation have been considered.

Key words: *conversion, translation, translator.*

Усім відомо, що перекладознавство як наука виникло зовсім недавно, хоча люди-перекладачі існують ще з давніх-давен. Звернемося до перекладацької традиції в Україні. Переписувачі відомих у країні з 10 ст. старослов'янських перекладів Святого Письма — ченці монастирів Київської Русі несвідомо вносили у тексти окремі фонетичні та морфологічні риси української мови. Українські елементи проникали і в переклади творів світської літератури – історичних (хроніки), географічних («Християнська топографія»), художніх (повість про Варлаама і Йоасафа, «Александрія» та ін.). Складений у Візантії збірник афоризмів і притч «Пчела», перекладений у 12 ст., неодноразово переписувався в Україні протягом кількох століть, поступово збагачуючись українською народною *лексикою* та *фразеологією*. Найвизначнішим перекладом на українську мову Святого Письма є «Пересопницьке Євангеліє» (1556 – 1561), де відбилися характерні особливості тогочасної «простої» мови. У 17 – 18 ст. в Україні поширюються у перекладах з латинської, італійської, польської мов рицарські романи (про Бову Королевича, про Петра Золоті Ключі та ін.), моралізаторські твори («Повість про сімох мудреців»), байки Езопа, окремі новели з «Декамерона» Боккаччо, зазнаючи істотних переробок на українському ґрунті. Цікавою сторінкою української перекладеної літератури 18 ст. були переклади й переспіви Г. Сковороди з Овідія та Горация.

Визнаними майстрами перекладу вважаються також П. Грабовський, Леся Українка, М. Вороний, М. Зеров, М. Рильський, М. Бажан та ін.

Хоча переклад як літературне явище має багатовікову історію, але сучасне перекладознавство як самостійна наукова дисципліна сформувалося в основному у другій половині ХХ століття. Післявоєнне розширення

міжнародних контактів у всіх сферах людського спілкування викликало зростання потреб у перекладах та перекладачах, стало значним стимулом і для росту теоретичних досліджень на цю тему. Сучасний стан перекладознавства характеризується великим різноманіттям теоретичних концепцій і методів дослідження.

Спочатку існував лише усний переклад, пізніше його почали записувати. Окрім усного та письмового видів перекладу, також можна виділити художній і спеціальний переклади; синхронний та послідовний; машинний і переклад, здійснюваний людиною, окремо виступає опосередкований переклад (здійснений не з оригіналу, мовою якого перекладач не володіє, а з посередника перекладу цього тексту на третю мову).

Згідно роботи Віне Ж.-П. та Дарбельне Ж. «Технические способы перевода» можна виділити сім способів перекладу, які використовує перекладач під час перекладу, розташувавши їх у порядку зростання складності:

1) запозичення, яке є найпростішим способом перекладу і дозволяє заповнити прогалину, зазвичай металінгвістичного характеру, тобто це можуть бути невідомі поняття або назви нової техніки;

2) калькування, яке являє собою запозичення особливого виду, тобто ми запозичуємо з іноземної мови окремі елементи і перекладаємо їх буквально. Таким чином виникає або калькування вислову, або калькування структури;

3) дослівний переклад, який позначає перехід від вихідної мови до мови перекладу, що приводить до

створення правильного й ідіоматичного тексту, а перекладач слідує лише за дотриманням обов'язкових норм мови. Ж.-П. Віне та Ж. Дарбельне вважають цей спосіб єдиним зворотнім та повним рішенням проблеми;

4) транспозиція: відповідно до цього способу одна частина мови при перекладі замінюється іншою частиною мови без змін змісту всього повідомлення;

5) модуляція є варіюванням повідомлення, чого можна досягти, змінивши точку зору. Цей спосіб використовується, коли у результаті перекладу ми маємо граматично правильний вислів, але який взагалі не відповідає «духу языка перевода»;

6) еквіваленція представляє собою спосіб перекладу, як підкреслюють французькі науковці, коли два тексти описують одну и ту же ситуацію, використовуючи зовсім різні стилістичні та структурні засоби. Вони зазначають, що більшість прикладів еквівалентного способу перекладу – це сталі вирази, які входять до складу ідіоматичної фразеології;

7) адаптація: цей спосіб використовують у тих випадках, коли ситуація, про яку говориться у вихідній мові, не існує у мові перекладу, тому потрібно її передати за допомогою іншої ситуації, що вважається еквівалентною [1: 157 – 167].

Отже, переклад є однією з важливих форм міжлітературних взаємин. Оскільки знання іноземних мов і в давні часи, і сьогодні не можна назвати масовим, перекладачі виступають посередниками між народами, які спілкуються в найрізноманітніших сферах. Окрім посередницької функції, перекладні твори виконують і творчу, продуктивну місію, бо завжди були важливим

стимулом розвитку національних мов, літератур, культур. Тому перекладознавство не втрачає своєї актуальності й сьогодні.

Література:

1. Вине Ж.-П., Дарбельне Ж. Технические способы перевода / Ж.-П. Вине, Ж. Дарбельне // Вопросы перевода в зарубежной лингвистике. – М., 1978. – С. 157 – 167.
2. Козлов И.А. Авторская метафора в поэтическом переводе / И.А. Козлов // Теорія і практика перекладу: Укр. наук. зб. / Київ. ун-т ім. Т.Г. Шевченка. - К.: Вища шк., 1993. – Вип. 19. – С. 67-75.
3. Коптилов В. И вширь и вглубь / В. Коптилов // Мастерство перевода. – М., 1973.
4. Коптілов В. Теорія і практика перекладу: Навчальний посібник для студентів / В. Коптілов. – К.: Юніверс, 2003. – 280 с.

УДК 811.111'373.7

ЕТНОМАРКОВАНІ ФРАЗЕОЛОГІЗМИ СУЧАСНОЇ НІМЕЦЬКОМОВНОЇ ПРЕСИ

Марковська А. В. – кандидат філологічних наук,
доцент кафедри іноземних мов МНАУ

Загально відомим є положення, що культура народу, мова і мислення тісно взаємопов'язані. Так, ще В. фон Гумбольдт у своїх дослідженнях стверджував про тісний зв'язок мови та культури. У фразеології зберігається система загальнонаціональних цінностей (суспільна мораль, ставлення до світу, до людей, до інших народів тощо). Фразеологізми сучасної преси найбільш наглядно демонструють спосіб життя, географічне положення, історію народу, традиції тої чи іншої суспільності, яка об'єднана однією культурою. Як зазначають у своїх дослідженнях лінгвісти (О. С. Кубрякова [2], Н. В. Любчук

[3] та інші) етнокультурний компонент семантики фразеологічних одиниць, що використовуються у газетних текстах, може виявлятися на трьох різних рівнях: 1) у значенні окремих лексичних компонентів фразеологізму; 2) у сукупному фразеологічному значенні сталого словосполучення; 3) у прямому значенні сукупного словесного комплексу, в якому відображається соціально-культурна ситуація, що лежить в основі образно-переносного значення фразеологізму. Такі фразеологічні одиниці (далі – ФО) раніше вживалися як вільні словосполучення з прямим значенням і розповідають тепер про народні звичаї, традиції тощо. Окрім простого збереження інформації, фразеологізми газетно-публіцистичного стилю оцінюють певні дії людей, особливо відомих, їх зовнішні ознаки, внутрішні якості. Цілий ряд фразеологізмів преси етимологічно пов'язаний із різними сферами народної духовної культури, зокрема обрядами, звичаями, повір'ями, прикметами, уявленнями про різні предмети та ін. У цілому фразеологія преси репрезентує своєрідну етномовну картину світу. Саме у період великих соціальних, політичних та економічних змін утворюються численні інновації, де обов'язковим є процес переформування і переосмислення мовних одиниць, зокрема фразеологічних.

Процес народно-етимологічного переосмислення ФО призводить до утворення нових ФО, що виникли: по-перше, унаслідок викривлення значення складових частин змінного словосполучення; по-друге, унаслідок неправильного осмислення локальних та застарілих зворотів під час переходу їх у національну мову. Слід підкреслити, що на утворення фразеологізмів сучасної преси та модифікацію їх значень великий вплив мають розмовна мова, професійні комунікації різних рівнів тощо. Значний внесок у розвиток фразеологічних інновацій роблять сучасні мас-медіа, серед яких вагоме місце посідає преса. Вчені-фразеологи (М. Ф. Алефіренко [1], С. Н.

Назаров [4] та інші) приділяли увагу проблемі творення ФО та їх семантиці, визначаючи, що семантична цілісність – це внутрішня смислова єдність, яка зумовлена та покликана до життя деактуалізацією компонентів, які входять до складу фразеологізму. Метафоричне переосмислення вільного словосполучення зумовлює семантичну цілісність. У результаті взаємодії вільного словосполучення з переосмисленим на його основі фразеологізмом створюється внутрішня форма фразеологізму. Цей переосмислений образ, який може відповідати чи не відповідати реальному стану речей, лежить в основі внутрішньої форми. Елементом, що визначає етнокультурну специфіку ФО, є їх внутрішня форма, яка, фіксуючи в семантичній структурі фразеологізму вербальні асоціації, викликає образне уявлення про позначуване.

Етномаркованими є фразеологізми, що характеризують денотат шляхом апеляції до уявлень носіїв мови про той або інший феномен національної культури – духовної або матеріальної. Отже, семантична структура фразеологізмів преси складається з таких інформаційних блоків, як денотативний, емотивно-оцінний, граматичний, функціонально-стилістичний, мотиваційний та когнітивний. Культурно-значуща інформація про світ зберігається у фразеологізмах преси будь-якої мови у денотативному блоці та у когнітивному, тобто у культурних конотаціях, що відбивають зв'язок асоціативно-образної основи з еталонами, символами, стереотипами культури. Таким чином, етнокультурна проблематика стає надзвичайно актуальною саме для антропоцентрично зорієнтованої фразеології, оскільки вона стосується того шару значення ФО, котрий традиційна фразеологія вважає компетенцією психології та логіки.

В порівняльних дослідженнях відомий також метод перекладу, який полягає в тому, що аналізуються дві пари паралельних текстів: оригінал іноземною мовою та його

переклад рідною мовою та оригінал рідною мовою і його переклад іноземною мовою, при цьому встановлюються структурні відповідники. Але в тексті або мовленнєвій ситуації фразеологізм не виступає як окрема, відірвана від контексту одиниця; він пов'язаний з іншими одиницями і вживається для реалізації певного наміру автора або мовця. Тому слід враховувати всі чинники, які вплинули на вибір саме цієї ФО у тексті оригіналу. Крім того, етномарковані ФО, з одного боку, самі мають національне забарвлення, а з іншого боку, можуть мати національно забарвлені еквіваленти, що також ускладнює переклад. Тому відтворення етнокультурного семантичного компоненту ФО зберігає національний колорит оригіналу, але іноді це може затемнювати перенесений сенс і перешкоджати досягненню еквівалентності.

Національна забарвленість етномаркованих ФО та ймовірність наявності у них національно забарвлених відповідників зумовлюють необхідність проникнення за значення знаків та використання позамовної інформації, для чого здійснюється інтерпретація тексту. Між тим, перекладач має бути посередником не лише між мовами, а й між культурами. Він має знати і враховувати як особливості культурного середовища, в якому функціонує оригінал, так і те, для якого культурного середовища створюється переклад. Аналіз співвідношення типологічних зв'язків та національно-культурного підґрунтя фразеологічних відповідників та аналіз функціонування ФО в конкретному контексті дозволить виробити пропозиції щодо способів перекладу етномаркованих ФО. Підбираючи достатньо експресивні еквіваленти до ФО з етнокультурним компонентом, нейтралізується лінгвоетнічний бар'єр, що надає носіям мови оригіналу та мови перекладу рівні можливості сприйняття та інтерпретації повідомлення.

Таким чином, всебічний аналіз фразеологізмів сучасної німецькомовної преси, включаючи не лише

конотації та стилістичні особливості, а й етимологію, синонімічні та антонімічні зв'язки, а також аналогічний аналіз українських відповідників цих ФО дав би можливість розширити сферу пошуку перекладацьких відповідників та розробити певні критерії для такого пошуку.

Література:

1. Алефиренко Н. Ф. Фразеология и когнитивистика в аспекте лингвистического постмодернизма : монографія / Алефиренко Н. Ф. – Белгород : Изд-во БелГУ, 2008. – 152 с.
2. Кубрякова Е. С. Части речи с когнитивной точки зрения : монографія / Кубрякова Е. С. – М. : Наука, 1997. – 326 с.
3. Любчук Н. В. Німецькі фразеологізми з етнокультурологічним компонентом та проблеми їх відтворення при перекладі : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.16 / Любчук Наталія Володимірівна. – К., 2004. – 298с.
4. Назаров С. Н. Устойчивые словесные комплексы с национально-культурным компонентом содержания в современном немецком языке. Опыт синхронного описания : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04 „Германські мови” / С. Н. Назаров. – К., 1987. – 24 с.

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ КЕЙСІВ НА ЗАНЯТТЯХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Матвєєва К.С. – кандидат педагогічних наук,
викладач кафедри іноземних мов МНАУ

Метод кейсів почав використовуватись у ВНЗ США ще на початку ХХ сторіччя в галузі права та медицини. Провідна роль у розповсюдженні кейсового методу належить Гарвардській Школі Бізнесу. В період з 1909 до 1919 рр. навчання проводилося за схемою, коли практиків просили викласти конкретну проблему-ситуацію, а потім надати аналіз проблеми і відповідні рекомендації. Перший збірник кейсів було видано у 1921 р. (Dr.Copeland, Dean Donhman) [2, с. 1]. Останнім часом метод кейсів знайшов широке використання в західноєвропейських ВНЗ в галузі менеджменту і маркетингу.

Однак, викладачі, які практикують метод кейсів, по різному розуміють його сутність. Наприклад, Гарвардська Школа Бізнесу так визначає метод кейсів: „Метод навчання, за якого студенти і викладачі приймають участь у безпосередньому обговоренні ділових ситуацій. Такі кейси, складені у письмовій формі, виходячи з досвіду реальних людей, працюючих у сфері підприємництва, вивчаються і обговорюються студентами. Тому метод кейсів включає одночасно і особливий вид навчального матеріалу, і особливі спроби використання цього матеріалу в навчальному процесі” [4, с.7].

Кейс – це опис реальної життєвої ситуації, який використовують як педагогічний інструмент, щоб спровокувати дискусію в навчальній аудиторії. Кейс має відображати не лише певну практичну проблему, а й актуалізувати певний комплекс знань, який необхідно засвоїти в процесі вирішення даної проблеми. Перевагою кейсів є можливість оптимально поєднувати теорію і практику, що є надзвичайно важливим в процесі підготовки майбутнього фахівця. Крім того, кейс

допомагає студентам глибше зрозуміти тему, розвивати уяву, отримати додаткову інформацію, застосувати і розвинути аналітичне і стратегічне мислення, вміння вирішувати проблеми та робити раціональні висновки, розвинути комунікаційні навички. Використання цієї технології дозволяє організувати самостійну роботу студентів, роблячи її осмисленою, цікавою та ефективною. Студенти попередньо ознайомлюються і вивчають кейс, залучаючи до нього матеріали лекційних курсів та інші джерела інформації.

Аудиторним елементом кейс-методу є докладне обговорення змісту, при цьому роль викладача зводиться до спостереження і управління дискусією студентів.

Під час розв'язання кейса студент не тільки використовує отримані знання, але й виявляє свої особисті якості, зокрема вміння працювати в групі, а також демонструє рівень бачення ситуації та рівень володіння іноземною мовою. Причому активність роботи кожного, хто навчається за цією методикою, залежить від багатьох факторів, основними з яких є кількісний і якісний склад учасників, організаційна структура підгрупи, її розміщення, загальна організація роботи з кейсом, організація обговорення результатів, підведення підсумків.

Роль викладача полягає у спрямуванні бесіди або дискусії, наприклад, за допомогою проблемних запитань і контролю часу роботи над проблемою, у відмові студентів від поверхневого мислення, у втягненні всіх студентів у глухий кут процесу аналізу кейса.

Мета методу кейс-стаді – поставити студентів у таку ситуацію, за якої їм необхідно буде приймати рішення. Студенти мають визначити істотні й другорядні факти, вибрати основні проблеми і виробити стратегії та рекомендації щодо подальших дій. Акцент робиться на самостійному навчанні студентів на основі колективних зусиль. При цьому роль викладача зводиться до спостереження і управління дискусією студентів.

Звичайно, метод кейс-стаді не принесе користі, якщо його відірвати від решти навчального процесу. Він має застосовуватися нарівні з іншими методами викладання.

Під час використання кейс-методу навчання необхідно дотримуватися певних правил складання кейса, брати до уваги особливості роботи з кейсом у різних вікових групах, дотримуватися організаційних правил роботи над кейсом у групі і, крім того, слід правильно визначити роль викладача, оскільки під час використання кейс-методу роль викладача суттєво відрізняється від традиційної.

Методичною метою застосування методу кейс-стаді може бути й ілюстрація до теорії, і чисто практична ситуація, і їхнє поєднання.

Отже, зміст кейса повинен відображати навчальні цілі. Кейс може бути коротким чи довгим, може викладатися конкретно або узагальнено. Слід утримуватися від надмірно насиченої інформації та інформації, що не має безпосереднього відношення до теми, що розглядається. У цілому кейс має містити дозовану інформацію, яка дозволяла б студентам швидко зрозуміти суть проблеми та надавала б усі необхідні дані для її вирішення.

Кейси не повинні бути занадто великими. Об'ємні кейси більше підходять для підсумкових занять, для поточних занять краще використовувати невеликі. Практика показує, що максимальний обсяг кейса не повинен перевищувати 20 сторінок.

Під час розв'язання кейса студент не тільки використовує отримані знання, але й виявляє свої особисті якості, зокрема вміння працювати в групі, а також демонструє рівень бачення ситуації та рівень володіння іноземною мовою. Причому активність роботи кожного, хто навчається за цією методикою, залежить від багатьох факторів, основними з яких є кількісний і якісний склад учасників, організаційна структура підгрупи, її розміщення, загальна організація роботи з кейсом, організація обговорення результатів, підведення підсумків.

Велику увагу треба приділити організаційним моментам:

підготувати в достатній кількості тексти самого кейсу, щоб кожен студент міг хоча б за кілька днів отримав його для самостійного опрацювання;

забезпечити інший роздатковий матеріал;
продумати матеріально-технічне забезпечення роботи навчальної групи (аудиторія, меблі, технічні засоби тощо);
продумати розподіл часу (особливо на роботу в аудиторії)
На другому етапі викладач розв'язує три основні завдання:
перевіряє знання студентами матеріалу ситуації (наприклад, пропонує їм відтворити хронологію подій, імена учасників кейсу тощо);
визначає проблеми (питання), що стають предметом обговорення та розв'язання;
конкретну ситуацію позиціонує у відповідний розділ навчального курсу, нагадує ключові моменти теорії, спрямовує студентів на професійний, а не побутовий підхід до аналізу ситуації.

Особливість використання методу конкретних ситуацій полягає в тому, що основна робота викладача починається задовго до аудиторного етапу. Чим чіткішою але малопомітною, недомінантною є роль викладача в аудиторії, тим ґрунтовнішу підготовчу роботу він здійснив. У процесі підготовки необхідно не тільки уважно повторити матеріал, продумати приблизний план обговорення, додаткові питання для активізації дискусії, а й проаналізувати готовність конкретної групи до такої роботи. Що група вже знає з цієї теми, які питання ще доведеться розглянути? Як група розуміє концепції, покладені в основу курсу? Наскільки активно працює група, для яких студентів цей матеріал може виявитися надто складним? Хто є лідером, а кого слід залучати до обговорення? Який темп роботи обрати? На ці та багато інших питань викладач має відповісти на етапі підготовки. Звісно, можна заперечити: адже обговорення — це групова імпровізація, і жодна підготовка не зможе цілком убезпечити від невизначеності.

Література:

1. Варзацька Л. Інтерактивні методи навчання: лінгводидактичні засади / Л. Варзацька // Дивослово. – 2005. – №2. – С.519-521.

2. Коваленко О. Концептуальні зміни у викладанні іноземних мов у контексті трансформації іншомовної освіти / О. Коваленко // Іноземні мови в навчальних закладах. – Педагогічна преса, 2003. – №11. – С.18-24.

3. Кошманова Т. Кейс-метод в педагогічній освіті США / Т. Кошманова // Шлях освіти. – 2000. – №1. – С.22-24.

УДК 811.112+81'42

КЛАСИФІКАЦІЙНІ ОЗНАКИ ПУБЛІЦИСТИЧНОГО ІНТЕРВ'Ю

Саламатіна О. О. – кандидат філологічних наук,
доцент кафедри іноземних мов МНАУ

Сучасне мовознавство характеризується тенденцією до лінгвістичного вивчення текстів преси різних жанрів як одного з головних джерел одержання інформації суспільством. Інтерв'ю вважається одним із найяскравіших мовленнєвих жанрів узагалі та публіцистичних зокрема, що сприяють поширенню соціальної інформації на масову й дистантно розташовану аудиторію і мають чітко виражену комунікативну організацію та прагматичний потенціал. Популярність інтерв'ю як способу текстової організації спричинила появу численних класифікацій текстів цього жанру.

Одна з перших і найповніших представлена у книзі *«Теорія і практика радянського періодичного друку»*, що вийшла ще у 1980 р. за редакцією В. Д. Пельта. У ній розглядаються: інтерв'ю-монолог, інтерв'ю-повідомлення, інтерв'ю-діалог, інтерв'ю-замальовка, інтерв'ю-судження, форуми та анкети, прес-конференція [3, с. 227–237].

О. О. Тертичний пропонує таку класифікацію: інформаційне інтерв'ю, бліц-опитування, питання-відповідь, аналітичне інтерв'ю, аналітичне опитування,

бесіда

[5, с. 80–115].

Провідний український науковець М. П. Подолян [4] виокремлює такі газетні жанри, як: інформаційні (замітка, репортаж, звіт, інтерв'ю); аналітичні (кореспонденція, стаття, коментар, огляд, лист); художньо-публіцистичні (нарис і його різновиди, етюд, есе) та жанри сатиричної публіцистики (фейлетон, памфлет, гумореска, епіграма, пародія). Інтерв'ю М. П. Подолян вважає суто інформаційним жанром, у той час як Н. Є. Гапотченко розрізняє інформативні, аналітичні, інформативно-аналітичні, інформативно-художні та аналітично-художні інтерв'ю, спираючись на той факт, що в інтерв'ю журналіст має надати інформацію читачеві з певного стану чи події, або просто проаналізувати цю подію, дати їй оцінку, описати її в художньо-публіцистичному аспекті тощо. Інтерв'ю, в якому журналіст ставить питання інформативного змісту (Що відбувалося? Як? Де? Коли? Чому?) і має за мету одержання інформації про конкретні події, визначається як інформативне. Аналітичне містить питання, що провокують співрозмовника до аналізу, висновків, формулювання перспектив або наслідків відносно визначеної події [2, с. 48].

Згідно з характером респондента М. К. Барманкулов визначає тексти інтерв'ю за зменшенням ступеня конкретизації опитуваного: інтерв'ю-судження («Микола Скорик: «Потенціал Одещини – невичерпний» (Віче, 11/2010)), інтерв'ю-інформація («*Playboy Dejn mit dem guten Sinn für Humor*» (Live, 10/2005)), інтерв'ю-емоція («...*beim neuen Topmodel*» (Die Woche, 12.03/2000)) та інтерв'ю-соціологічне дослідження («Здоров'я від Моршина» (СЛОВО Просвіти, 31(199)/2003)).

У першому піджанрі представлено особистість опитуваного, у другому – його посаду, у третьому – свідка події, в останньому – анонімну людину. За характером інтерв'юера виокремлено інтерв'ю, в яких опитує

журналіст, і ті, в яких у ролі інтерв'юера виступають читачі [1, с. 288–315].

Видатний німецький учений-лінгвіст Н. Pürer [8] виокремлює інтерв'ю за способом опитування: опитування поштою через листи (*Schriftlich-postalische Interviews*), опитування в режимі «он-лайн» (*Online-Interviews*), особисті інтерв'ю (*Persönliche Interviews oder Face-to-face Interviews*), телефонні (*Telefonische Interviews*). За формою опитування він розрізняє повністю стандартизоване інтерв'ю (*Vollständig standardisiertes Interview*), інтерв'ю під проводом (*Leitfadeninterview*), неструктуроване інтерв'ю (*Unstrukturiertes Interview, oder Tiefeninterview*).

Т. В. Шумиліна [6] пропонує класифікацію за ступенем стандартизації структури інтерв'ю, що передбачає розгляд повністю стандартизованих, частково стандартизованих, вільних та змішаних інтерв'ю; за метою набуття інформації – інтерв'ю для отримання фактичного матеріалу або даних про думку співрозмовника чи іншої людини, про певні особистісні, психологічні, соціальні риси співрозмовника тощо.

Відповідно до класифікації діалогічних текстів за критерієм офіційності, представленої американським ученим С. Піе, тексти інтерв'ю можуть мати офіційний, напівофіційний та неофіційний характер, що зазвичай знаходить своє відображення у мові. Прикладом офіційних текстів слугують інтерв'ю з політичним діячем, урядовцем, юристом тощо з питань їхньої професійної діяльності. В офіційному тексті респондентом є представник організації, установи. Напівофіційне інтерв'ю поєднує риси офіційної та неофіційної, звичайної розмови за методом інтерв'ю. Неофіційне інтерв'ю є відображенням усного діалогу між журналістом та респондентом, який розвивається за

ознаками спонтанного мовлення, і в якому респондент надає переважно суб'єктивну інформацію, оцінює факти від свого імені [7, с. 209–214].

Українська дослідниця Н. Є. Гапотченко вважає за доцільне запропонувати класифікацію інтерв'ю відповідно до каналу передачі інформації. Інтерв'ю, надані аудіально, репрезентуються завдяки усному каналу комунікації. До такого типу текстів інтерв'ю можуть бути віднесені радіо-, телеінтерв'ю та телефонні інтерв'ю, оскільки комунікація в них відбувається усними мовними засобами зі застосуванням допоміжної немовної та парамовної інформації. Писемний (друкований) канал властивий текстам інтерв'ю, в яких мовна інформація комунікується візуально писемним (або друкованим) способом. Основними видами інтерв'ю з візуальним каналом передачі інформації є друковані віртуальні інтерв'ю та тексти інтерв'ю у пресі. Це пов'язано з тим, що вся мовна, немовна та парамовна інформація в них подається виключно візуально за неможливості існування іншого каналу комунікації [2, с. 58–60].

Отже, тексти інтерв'ю у загальному мовознавстві вважаються окремим специфічним жанром сучасної публіцистики, загальною класифікаційною рисою яких є вторинність, належність до відкладеної комунікації, оскільки комуніканти інформації (інтерв'юер і респондент) є віддаленими у часі та просторі відносно масового адресата текстів цього жанру (читача).

Література:

1. Барманкулов М. К. Журналистика для всех (общность и специфика жанров печати, телевидения и радиовещания) / Барманкулов М. К. – Алма-Ата : Казахстан, 1979. – 318 с.

2. Гапотченко Н. Є. Структурні та жанрово-стилістичні особливості текстів інтерв'ю в сучасній французькій пресі (комунікативно-прагматичний аспект) : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.05 / Гапотченко Надія Євгенівна. – К., 2005. – 206 с.

3. Пельт В. Д. Интервью / В. Д. Пельт // Теория и практика советской периодической печати. – М. : Высшая школа, 1980. – С. 225–239.

4. Подолян М. П. Публіцистика як система жанрів / Подолян М. П. – К. : Наукова думка, 1998. – 220 с.

5. Тертычный А. А. Жанры периодической печати / Тертычный А. А. – М. : Аспект Пресс, 2000. – 312 с.

6. Шумилина Т. В. Интервью в журналистике (основы метода получения сведений) : автореф. дисс. на соискание уч. степени канд. филол. наук : спец. 10.01.10 „Журналистика” / Т. В. Шумилина. – М., 1973. – 28с.

7. Ilie C. Semi-institutional discourse : The case of talk shows / C. Ilie // Journal of Pragmatics. – 2001. – Vol. 33, № 2. – P. 209–254.

8. Pürer H. Publizistik- und Kommunikationswissenschaft / Pürer H. – Konstanz : UVK Verlagsgesellschaft mbH, 2003. – 670 S.

УДК 37.014.6

ЕКСПЕРТ В ОСВІТІ: ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Пономаренко Н. Г. – старший викладач кафедри іноземних мов МНАУ

Проблема формування та оцінки компетенцій експерта не нова. У наукових виданнях та в освітянській пресі науковці та педагоги-практики серйозно займалися розв'язанням «проблеми підготовки методистів-експертів (спеціалістів з питань оцінки результатів освітніх

процесів), які б могли на запрошення керівників шкіл здійснювати науково обґрунтовану оцінку діяльності педагогічного колективу і надавати допомогу з удосконалення певних ланок навчально-виховного процесу» [1, с.20]. Запропоновано створення спеціальних експертних служб [2, с.67]. Сучасна структура управління освітою містить функціонування регіональних експертних рад та лабораторій, атестаційних експертних груп [3, с.115].

Вимоги до фахової підготовки відповідних осіб ми можемо побачити у ідеальних моделях експертів. Якщо проаналізувати деякі з них, то можна зробити висновок, що вони структуровані на основі вибору різних параметрів. Так, С. Бешелев, Ф. Гурвич вважають, що до основних якостей експерта варто віднести[4, с. 103]:

- креативність – здатність вирішувати творчі завдання, метод вирішення яких повністю або частково невідомий;

- евристичність - здатність бачити або створювати неочевидні проблеми;

- інтуїція – здатність робити висновки про досліджуваній об'єкт без усвідомлення шляху руху думки до такого висновку;

- предикаторність – здатність передбачати або відчувати майбутній стан досліджуваного об'єкта;

- незалежність – здатність протистояти упередженням і масовим думкам, мати власну точку зору;

- усебічність – здатність бачити проблему з різних точок зору.

С. Братченко, автор гуманітарної експертизи, пропонує об'єднати основні характеристики «ідеального» експерта у п'ять груп [5, с. 116-119]. До першої відносяться особисті якості, а саме особиста зрілість, порядність та моральна зрілість; критичність та евристичність; готовність до відкриття та роботі у нових для себе ситуаціях; толерантність; здатність до децентрації; бачення ситуації з

різних точок зору; спостережливість та сприйнятливність; інтуїція; почуття гуманітарних проблем; коректність, тактовність, делікатність, незалежність, принциповість; здатність не піддаватися тиску інших людей.

До другої групи автор зарахував комунікативну компетентність, яка містить в собі повагу та уважність до співрозмовника, «безпристрасну зацікавленість», здатність налагоджувати контакт, здатність слухати та чути, емпатію, мистецтво допомоги співрозмовнику при висловлюванні своєї думки, здатність адекватно висловлювати власну позицію, комунікативну гнучкість та конструктивність, готовність вирішувати міжособистісні проблеми.

Третя група розглядається як методологічна та методична грамотність, до неї відносяться: знання методології експертування, розуміння специфіки гуманітарної парадигми, володіння основними методами гуманітарного пізнання, готовність до їхнього адекватного використання, здатність підбирати, модифікувати та розвивати методи досліджень з урахуванням конкретних завдань та умов експертизи, здатність проводити експертне дослідження.

В четверту групу виокремлена професійна підготовка, в цьому розділі дослідник вважає необхідним наявність у експерта гуманітарної освіти, знання актуальної педагогічної реальності, основних сучасних підходів, тенденцій та інновацій в сфері освіти, психологічної грамотності, знання основних підходів до експертизи в освіті та практики їхнього використання, знання правових основ та законів, які стосуються проведення експертизи в освіті.

Практичний досвід – це п'ята група якостей «ідеального» експерта, а саме досвід роботи в сфері освіти, досвід проведення реальних психолого-педагогічних досліджень, використання гуманітарних методів, досвід участі в експертизах в гуманітарній сфері.

Автор зауважує також, що вирішальним є «фактор довіри» [5, с. 143].

Література:

1. Петренко Л. Система внутрішньошкільного експертного оцінювання результатів навчальної діяльності учнів / Л. Петренко // Освіта і управління. 2006. – Т. 9. - № 1. - С. 83-90.
2. Єрмола А. Експертиза освітньої діяльності шкіл // Освіта і управління. – 1999. – Т. 3. - №1, - С. 67- 78.
3. Боднар О. Проблеми відбору експертів та комплексної оцінки їхніх компетенцій // Освіта і управління. – 2005. – Т.8. - №1. – С. 114-118.
4. Бешелев С. Д., Гурвич Ф. Г. Экспертные оценки. – Москва: Наука, 1973. – 160 с.
5. Братченко С. Л. Введение в гуманитарную экспертизу образования (психологические аспекты) / С. Л. Братченко. – М.: Смысл, 1999. – 137 с.

УДК 378.22 – 057.212:378.14

PHENOMENON IN BUSINESS ENVIRONMENT IN THE TRAINING OF VET STUDENTS OF SEWING PROFILE

*Булах А.В. – викладач кафедри іноземних мов
МНАУ*

Clothing industry solves many problems at the same time of the state level. Industry is one of the most socially important, because it should provide the population with high-quality clothing products; meet the physical needs of people with specific demand in different regions; better use of human resources in areas of heavy industry.

However, in the social economic sphere of the state a paradoxical situation characterized. On one hand, there are the acute shortage of skilled workers, on the other one there is rising unemployment among workers.

Creating the necessary conditions for a new type of graduate VET of sewing profile requires new approaches of its activities from vocational schools, namely new look at business as a phenomenon, to meet the needs and profit.

Complex changes in the modern market economy relate to every graduate vocational education. It is quite difficult to combine the traditions of the past with the current rapid changes which contribute to the occurrence of instability and unpredictable crisis situation at work, asking each graduate VET of sewing profile in the future entrepreneur or worker in a highly competitive job market. It gives the reason to believe that democratization in the choice of accelerated profitable world of work initiative and increased activity of graduates of vocational schools, but also encountered difficulties and contradictions in vocational guidance in the settings and values on their own capabilities and further self-employment. So the problem is actualized phenomenon of entrepreneurial activity in the training of VET students of sewing profile. Noting the growing scientific interest in this issue, it should be noted that the study of the phenomenon of entrepreneurship in the training of VET students of sewing profile today has not well developed yet .

The current economic situation in Ukraine requires a radical solution such interrelated issues as a way out of the crisis and the rise and development of production. It does not matter how hard the situation is currently in the garment industry, it is not hopeless. The development of the market relations in Ukraine makes increasing demands for training skilled workers in the garment industry.

The Laws of Ukraine "On Vocational Education", "Concept of Vocational Education of Ukraine" are determined by the need to create favorable conditions for the conscious

choice motivated and getting each student profession, bringing him to productive work in accordance with the vocations and interests with the needs of the national economy skilled workers. Scientists say that a significant proportion of VET students have insufficient level of institutions, reducing their competitiveness, and hence the willingness to acquire new competencies, social mobility and professional improvement. In vocational schools the best students don't study learn in terms of their academic training and social characteristics that require special psychological support that would be implemented in terms of updating the important social role of proftehnicnoyi education of individual merit and ability and willingness to formation realize their employment potential [1].

Today we can even talk about a feature of business competence as a practical expression and activity, methodological, communication and other competencies needed in today's world. In other words, every graduate educational institutions must be in either measure entrepreneur. Entrepreneurship is a necessary component of functional literacy.

The entrepreneur is not a simple executor of is proposed functions by someone. In the foreground there are his own ideas, he is just trying to implement them. He should be able to identify situational limits their opportunities to act independently take the risk of going beyond these limits. It means he must evaluate the consequences of their own actions and confidently defend its position. The basis of its ability to act is the position of the experimenter being in a particular situation tends to experience what seemed to him the most appropriate form of work. Therefore, the entrepreneur should possess such quality as to the ability of individual actions. In turn, it is based on self-confidence and ability to accept new perspectives of formation and development; capacity for dialogue and defend their own position; ability to respect the opinions of others and to reach agreement; ability to correctly

evaluate the objective reality that allows you to find solutions that are optimal in the circumstances [2].

The problem of implementation in practical training of future skilled workers of sewing profile of innovative technology does not lose its relevance because modern clothing manufacture does not only reduce, but rather increases the demands on the professional competence of graduates of vocational schools. Now it is not enough to have a diploma of skilled workers, should be able to confirm availability thoroughly formed competencies, including practical abilities, skills and ability to implement them.

For enterprise development in market conditions it should involve a purposeful training of young people in vocational schools, enriching it with knowledge economy, developing its creative thinking and culture of entrepreneurship. The main feature of readiness of VET students of sewing profile for entrepreneurship is autonomy and independence, creative approach to the creation of new fashion, to solving production problems are always accompanied by risk and responsibility, and innovation and creativity based on the science always brings success. Development of business ability is stable picture of professional success and future career.

Developed capacity for entrepreneurship - a guarantee proper use of resources and sales production. Therefore, we have developed a special course on the basics of entrepreneurship for VET students of sewing profile provides an in-depth study of modern management concepts and principles of marketing.

List of references:

1. Герасіна С.В. Психологічні умови формування готовності до трудової діяльності учнів професійно-технічних навчальних закладів : Дис... канд. наук: 19.00.07 – 2009

2. Панов Ю. И. Развитие предпринимательской активности современной молодежи в процессе обучения / Панов Ю.И. // Человек и образование – 2007. – № 4 (17). – С. 94-99

3. Модернізація професійної освіти і навчання: проблеми, пошуки і перспективи : зб. наук. пр. / [Ред. кол.: В.О. Радкевич (голова) та ін.]. – К.: Вид-во ІПТО НАПН України, 2012.. – Вип. 2. – С. 5-15

УДК: 811.111

ДОСЛІДНИЦЬКА ТА ПРОЕКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК САМОСТІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ

Міщенко Ю. В. – викладач кафедри іноземних мов
МНАУ

Ігнатенко Ж. В. – викладач кафедри іноземних мов
МНАУ

Сучасне суспільство характеризується надзвичайною динамічністю, інформаційні системи здійснили революцію в суспільстві, під їх тиском відбулися зміни майже в усіх сферах життя. Вони дали вільний доступ до інформації та безперервної освіти, основні підходи щодо адаптації індивідів до соціального тиску. У сучасному різноманітному суспільстві різні системи впливають одна на одну і часто буває, що відкриття в одній галузі можуть бути корисними і в інших наукових областях. Поява інформаційних технологій є очевидною допомогою освіти, проектуванню і дослідженню, що ведуть до сучасних і ефективних рішень.

У минулому викладач був основою класичної освіти; навпаки, сьгоднішні освітні дії спрямовані на самоосвіту студентів, ролі кожного в освітньому процесі та освітні методи стали принципово іншими. Експерти в галузі освіти прагнуть забезпечити навчання сучасними методиками, які можуть бути застосовані незалежно від часу і місця.

Студенти у науково-дослідницькій діяльності використовують все більшу кількість інформаційних і комунікаційних технологій, що є величезним кроком вперед. Самостійна робота тут відіграє дуже важливу роль. Тим не менш, важливість залучення кваліфікованих фахівців у галузі не зменшується. В даний час все більше тематику науково-дослідницької діяльності визначають та формують студенти. Якщо раніше вони брали набагато меншу участь у науковій діяльності, то зараз все змінилося. Наука має служити економіці та виробництву.

Основною метою науково-дослідної роботи студентів є підвищення якості підготовки та виховання спеціалістів з вищою освітою, здатних творчо застосовувати в практичній діяльності досягнення науково-технічного і культурного прогресу і розвитку у кожного з них здібностей до самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Основним завданням науково-дослідної роботи студентів є диференційоване залучення молоді до різних форм творчої діяльності, враховуючи рівень їх підготовки.

Науково-дослідна робота студентів, яка проводиться у час вільний від навчання, організовується у формі:

- участі студентів групами або в індивідуальному порядку у виконанні досліджень, які фінансуються державою чи окремими юридичними або фізичними особами, в роботах за

власним творчим баченням та за індивідуальним планом викладачів, які створюються на кафедрах;

- робота в студентських наукових гуртках, студентських конструкторських бюро, науково-дослідних лабораторіях;
- участь у виставках, конференціях, симпозіумах.

Студентська дослідна та творча діяльність виражається тут у формі участі студента в оригінальних дослідженнях, науковій діяльності, та / або творчій діяльності, з метою публікації, презентації, або виставці результатів або продуктів дослідження.

Науково-дослідна робота студентів передбачає наступні цілі:

- розширення і поглиблення знань студентів в області теоретичних основ дисциплін, що вивчаються, отримання та розвиток практичних навичок в ході самостійного дослідження;
- проведення досліджень для вирішення конкретної проблеми, існуючої в науковій практиці;
- розвиток навичок, ініціювання до власних досліджень, розвиток здатності робити висновки з отриманих результатів;
- впровадження нових інформаційних технологій в наукові дослідження студентів, щоб надати всю необхідну інформацію та наукову підтримку за програмами наукових досліджень для отримання якісних результатів;
- створення системної методології дослідження різних об'єктів;

- проведення індивідуальної роботи зі студентами з метою формування їх системи мислення в нових умовах економічного розвитку і становлення ринкових відносин в Україні підготовки та відбору молодих кадрів для вступу до магістратури і аспірантури та їх подальшого використання у вищих навчальних закладах, організаціях і на підприємствах.

Науково-дослідна робота студентів здійснюється відповідно до щорічних планів. Найбільш поширеними формами студентських наукових досліджень полягають в наступному: участь студентів у наукових конференціях, проведення наукових семінарів, бізнес-моделювання ситуацій, організація конкурсів, змагань на краще знання певних предметів, написання статей та науково-дослідних робіт, участь студентів у державних бюджетних і договірних проектах; в школах і університетах, організація міжнародних, національних, міжвузівських та вузівських конференціях, підготовка студентів до участі у своїй майбутній роботі, публікації статей, студентських статей і тез, впровадження їх результатів досліджень в процес навчання, участь студентів у щорічних олімпіадах.

Об'єкти студентських наукових досліджень присутні на всіх рівнях навчання і виражені у різних формах: учнівські дослідження - стажування - курсові роботи - практична діяльність. Результати дослідження знайшли своє відображення в документах, представлених студентами на наукових конференціях, у звітах по стажуванні, в курсових, наукових і дипломних роботах.

Література:

1. Петрова С. Н. Науково-дослідницька діяльність студентів як фактор підвищення якості підготовки фахівців / С. Н. Петрова // Молодий вчений. - 2011.

2. Науково-дослідна робота як фактор формування професійної компетентності студентів середніх професійних навчальних закладів / А. І. Куліченко // Молодий вчений. - 2014.

3. Барангулова С. М. Педагогічні умови формування професійної компетентності студентів технічного вузу через науково-дослідницьку діяльність / С. М. Барангулова // Молодий вчений. - 2012.

4. Мерзон Е. Е. Освітнє середовище як фактор формування професійної компетентності студентів педагогічного вузу / Е. Е. Мерзон // Молодий вчений. - 2011.

5. Садчикова І. В. Зв'язок середньої професійної освіти з практикою і науковими дослідженнями.

Наукове видання

**Матеріали Причорноморської науково - практичної
конференції
професорсько - викладацького складу
Миколаївського національного аграрного університету**

м. Миколаїв,
24 квітня 2015 р.

Технічний редактор: К.В. Тішечкіна

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 8,5
Тираж 100 пр. Зам. №__

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського державного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул. Паризької комуни, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від
20.02.2013 р.